

Pielęgniarki i położne dla zdrowia

Europejska strategia Światowej Organizacji Zdrowia kształcenia pielęgniarek i położnych

Części 1-8
Wytyczne dla państw-członków dotyczące
implementacji strategii

Polskie Towarzystwo Pielęgniarskie
Zarząd Oddziału w Łodzi
ul. Prezydenta Gabriela Narutowicza 58
90-136 Łódź
www.ptp.na1.pl

Tłumaczenia dokonało
Biuro Tłumaczeń Specjalistycznych
i Nieruchomości „Arka”
Al. Komisji Edukacji Narodowej 95

Tłumaczenie robocze, nie zweryfikowane

EUR/01/5019304

STRESZCZENIE

Europejska Strategia Ś.O.Z. Kształcenia Pielęgniarek i Położnych zawierała zobowiązanie dostarczenia odpowiedniego zestawu narzędzi tym państwom członkowskim, które zgłosiły zapotrzebowanie na pomoc w implementacji Strategii. Niniejszy dokument stanowiąc zbiór wytycznych zawiera kluczowe elementy tego wsparcia. W zestawie (rozdziały 1-8) znajdują się dwa programy kształcenia mające posłużyć za wzorce (po jednym dla pielęgniarek i położnych); zawierają one najważniejsze elementy mające służyć do konstruowania programów nauczania zawodów opartych na doświadczeniu, w tym edukacji i szkolenia zmierzającej do wytworzenia kompetencji; strategię nauczania, uczenia się oraz oceny zgodne z zasadami kształcenia osób dorosłych; wytyczne dotyczące kontroli jakości i oceny postępów w nauce; kryteria istotne w przygotowywaniu nauczycieli i instruktorów dla pielęgniarek i położnych; kryteria akredytacji szkół pielęgniarek i położnych, jak również kryteria państwowe i międzynarodowe w zakresie akredytacji kwalifikowanego kształcenia opartego na zdobywaniu doświadczeń. Rozdział 9 stanowi szczegółowe narzędzie badawcze do wykorzystania przez państwa członkowskie w ocenie wyjściowej sytuacji w zakresie fundamentalnych zasad edukacji początkowej pielęgniarek i położnych, jak również ich ocenianych co roku postępów ku pełnemu wdrożeniu Strategii. Państwa-członkowie mają wypełniać owo narzędzie (kwestionariusz) raz w roku. Wyniki będą poddawane analizie i stworzą część długofalowego badania kształcenia pielęgniarek i położnych w Europie na przestrzenie dziesięciu lat. Tekst zawiera również wykaz głównych pozycji piśmiennictwa oraz słowniczek.

Słowa kluczowe

KSZTAŁCENIE, PIELEŃNIARSTWO
POŁOŻNE – kształcenie
PROGRAM NAUCZANIA
WYTYCZNE
SZKOŁY, PIELEŃNIARSKIE
PLANOWANIE STRATEGICZNE
USŁUGI PIELEŃNIARSKIE –tendencje
REALIZACJA OPIEKI ZDROWOTNEJ – tendencje
EUROPA

ISBN 92 890 1191 2

© Światowa Organizacja Zdrowia – 2001

Wszelkie prawa dotyczące tego dokumentu są zastrzeżone przez Regionalne Biuro Światowej Organizacji Zdrowia w Europie. Dokument może być swobodnie recenzowany, streszczany, reprodukowany lub tłumaczony na każdy inny język (jednak nie dla celów sprzedaży lub użytku w związku z przedsięwzięciami handlowymi), pod warunkiem, że podane zostanie pełne źródło tekstu. Godło Światowej Organizacji Zdrowia użyte być może za zgodą udzieloną przez Regionalne Biuro Ś.O.Z. w Europie. Każde tłumaczenie powinno zawierać następujące zdanie: *Tłumacz tego dokumentu jest odpowiedzialny za dokładność tłumaczenia.* Regionalne Biuro Ś.O.Z. będzie wdzięczne za przesłanie mu trzech kopii każdego tłumaczenia. Za opinie wyrażone przez osoby wymienione z nazwiska odpowiadają wyłącznie te osoby.

Dokument zredagowany przez Dział Dokumentacji Zdrowotnej Europejskiego Regionalnego Biura Ś.O.Z. w Kopenhadze.

Wprowadzenie oraz główne dokumenty

W okresie fundamentalnej reformy opieki zdrowotnej i wobec coraz bardziej skomplikowanych problemów zdrowotnych, pielęgniarki i położne są coraz częściej postrzegane jako główna siła uczestnicząca w strategii reform ochrony zdrowia. Jako największa grupa personelu ochrony zdrowia w Regionie Europejskim Światowej Organizacji Zdrowia, pracująca w różnorodnych warunkach, pielęgniarki i położne mają wielki wkład w osiąganie przez kraje członkowskie celów zdrowotnych wyznaczonych na dwudziesty pierwszy wiek. Potrzebują jednak kształcenia i szkolenia, aby sprostać wyzwaniom wynikającym z nowego rozłożenia akcentów na promocji zdrowia, zapobieganiu chorobom, rozwoju społeczności, współpracy w ramach interdyscyplinarnych zespołów, dostarczaniu usług zdrowotnych blisko miejsc zamieszkania i pracy, jak również sprawiedliwym dostępem do tych usług (Ś.O.Z. 2000a).

Istnieją dowody, iż na przestrzeni Regionu Europejskiego Ś.O.Z. spotyka się znaczne różnice w jakości kształcenia pielęgniarek i położnych. Wiele z nich nie otrzymuje odpowiedniego wykształcenia, aby sprostać wymienionym wyzwaniom. Ich potencjał do współuczestniczenia w poprawie zdrowia i opiece nad ludźmi chorymi nie zostaje tym samym zrealizowany. Pilna potrzeba poprawy kształcenia pielęgniarek i położnych była główną siłą motywującą redagowanie dokumentu „Europejska Strategia Ś.O.Z. Kształcenia Pielęgniarek i Położnych (Ś.O.Z. 2000a)”, w którym omówiono zagadnienia *początkowego* kształcenia pielęgniarek i położnych, mającego je „przystosować do realizacji postawionego celu”, czyli do kompetentnego wykonywania zawodu pielęgniarki lub położnej. Początkowe kształcenie pielęgniarek i położnych musi stwarzać podwaliny pod dalszy, ciągły rozwój profesjonalny.

Niżej przedstawione wytyczne powinny być czytane łącznie z dokumentem „Europejska Strategia Ś.O.Z. Kształcenia Pielęgniarek i Położnych (Ś.O.Z. 2000a)”, dalej zwanego „Strategią”. W rozdziale drugim Strategii zapisane zostało zobowiązanie, aby przygotowane zostały wytyczne *dla tych państw-członków, które życzą sobie je otrzymać*. Wytyczne te mają za cel pomóc tym państwom we wdrożeniu założeń Strategii. Dokument ten zawierał również zobowiązanie przeanalizowania możliwych form wsparcia dla indywidualnych państw, łącznie z wypracowaniem odpowiednio sprawdzonych, krajowych i międzynarodowych sieci współpracy. Wytworzenie owych sieci będzie nieodzowne dla państw-członków borykających się z istotnymi trudnościami we wdrażaniu Strategii, jako że same wytyczne mogą być zaledwie dość zwięzłym wprowadzeniem w główne obszary zmian programu strategicznego, prowadzących do zrealizowania Strategii. Istnieje wiele podręczników szczegółowo i obficie opisujących każdy z tych obszarów. Wiele z tych podręczników jest swoistych dla systemu kształcenia pielęgniarek i położnych w danym kraju, podczas gdy inne (jak np. dyrektywy Unii Europejskiej) są wspólne dla wielu krajów.

Jak już wspomniano, Wytyczne mają stanowić zwięzłe wprowadzenie, wyjaśniające znaczenia i kładące podwaliny pod dalszą analizę pojęć. Może to zwykle być najskuteczniej osiągnięte poprzez planowe inwestycje w sieci współpracy łączące państwa członkowskie o dobrze rozwiniętym systemie kształcenia pielęgniarek i położnych, zgodnym z założeniami Strategii, z państwami-członkami nie posiadającymi jeszcze takich systemów.

Działająca przy Europejskim Regionalnym Biurze Ś.O.Z. w Kopenhadze grupa robocza będzie wspomagać kraje członkowskie pragnące zbadać owe możliwości i monitorować postępy każdego z państw-członków na drodze do realizacji Strategii.

W związku ze znacznymi różnicami w zakresie stanu gotowości systemów kształcenia pielęgniarek i położnych w całym Europejskim Regionie Ś.O.Z. do sprostania wyzwaniom 21-go wieku, Grupa Ekspertów, która przygotowała Strategię jest świadoma, iż ramy czasowe realizacji Strategii będą różne w różnych krajach członkowskich Regionu. Niezbędnym pierwszym etapem planowania implementacji Strategii dla wszystkich państw-członków będzie przeprowadzenie systematycznej analizy stanu aktualnego, jak opisano w Strategii (rozdział 7). Pozwoli to na ustalenie warunków wstępnych będących punktem odniesienia w ocenie postępów ku realizacji Strategii. Aby wspomóc te działania, w rozdziale 9 niniejszych wytycznych zamieszczono wskazówki dotyczące użycia jednej z możliwych metod systematycznej analizy, tzw. Prospective Analysis Methodology (Metodyka Analizy Prospetywnej).

Jak zaznaczono powyżej, autorzy zdają sobie sprawę z istnienia licznych, ważnych i użytecznych dokumentów Ś.O.Z., dostarczających bardziej szczegółowych informacji o procesie kształcenia pielęgniarek i położnych, zarówno na etapie początkowym, jak i w przypadku ustawicznego kształcenia zawodowego. Niektóre z istotnych dokumentów wymieniono poniżej. Pozostałe, do których odwoływano się w tekście wytycznych, zostały wymienione w dziale „piśmiennictwo”.

Główne dokumenty

Nurses and midwives for health. A WHO European strategy for nursing and midwifery education. Copenhagen, WHO Regional Office for Europe, 2000 (document EUR/00/5019303/15).

Munich Declaration: „Nurses and midwives: a force for health”. Copenhagen, WHO Regional Office for Europe, 2000

Development of standards of midwifery practice for safe motherhood. Report of an Intercountry Consultation. New Delhi, WHO Regional Office for South-East Asia, 1997 (document SEANURS/411).

Health21. The health for all policy framework for the WHO European Region. Copenhagen, WHO Regional Office for Europe, 1999 (European Health for All Series, No.6).

LEMON (Learning Material On Nursing): a package of learning materials for nurses and midwives, physicians and others performing nursing and midwifery tasks. Copenhagen, WHO Regional Office for Europe, 1996 (document EUR/ICP/DLVR02/96/1).

The Ljubljana charter on reforming Health Care. Copenhagen, WHO Regional Office for Europe, 1996 (document EUR/ICP/CARE9401/CN01).

Reviewing and reorienting the basic curriculum. Copenhagen, WHO Regional Office for Europe, 1991 (Health for All Nursing Series, No.4).

Evaluation of reoriented curricula in basic nursing education. Report of an Interregional Workshop. Geneva, World Health Organisation, 1989 (document HMD/NUR/89.2).

Tytuł: **INFORMATYKA**

Punkty ECTS: 5

Skazowe cele HEALTH21: 19,21

Poziom 1
Procent modułu - 100% Teorii

TREŚĆ MODUŁU

Moduł ten służy zaznajomieniu uczennic z komputerami na zasadzie własnego, praktycznego doświadczenia. Wprowadza się wykorzystanie różnych pakietów oprogramowania, umiejętności edycji tekstów, przetwarzania danych, analizy statystycznej oraz wyszukiwania literatury w sieci Internet. Analizie poddawane jest zastosowanie komputerów w służbie zdrowia i w pielęgniarstwie.

TEMATY ZAJĘĆ

- Komputer – podstawowa budowa i funkcje.
- Różne rodzaje oprogramowania komputerowego.
- Przetwarzanie i analiza danych.
- Komputeryzacja i wykorzystanie komputerów w służbie zdrowia danego kraju.
 - Statystyki służby zdrowia i dane epidemiologiczne.
 - Szpitalne systemy informatyczne: administracja i dane pacjentów.
 - Systemy informatyczne wykorzystywane w podstawowej opiece zdrowotnej: administracja i dane pacjentów.
 - Systemy informatyczne pielęgniarские: administracja, dokumentacja opieki pielęgniarской w szpitalu i podstawowej opiece zdrowotnej.
 - International Classification of Nursing Practice (ICNP – Międzynarodowa Klasyfikacja Praktyki Pielęgniarской)
 - Wspólna dokumentacja pacjentów.
- Ochrona danych.
- Wykorzystanie komputerów w pracy naukowej pielęgniarской i medycznej.
- Wyszukiwanie literatury w sieci komputerowej.
- Edukacyjne zastosowania komputera.

ZALECANE PIŚMIENNICTWO

- Międzynarodowa Rada Pielęgniarek 1998 „Międzynarodowa Klasyfikacja Praktyki Pielęgniarskiej”, wersja beta, ICN Genewa
- Dostępne w danym kraju podręczniki zastosowań komputerów i różnych rodzajów oprogramowania.
- Dostępne w danym kraju skomputeryzowane dane epidemiologiczne.
- Dostępne w danym kraju skomputeryzowane dane opieki zdrowotnej i pielęgniarской.
- Istniejąca w danym kraju literatura profesjonalna.

WYNIKI NAUKI / KOMPETENCJE

Po pomyślnym zakończeniu tego modułu, uczennica będzie prezentowała wiedzę, zrozumienie, umiejętności pozwalające na wykorzystanie komputerów do zadań związanych z ochroną zdrowia i pracą pielęgniarki. Uzyska orientację w problemach poufności danych oraz sprawność w edycji tekstów, korzystaniu z literatury dostępnej w Internecie oraz tworzeniu własnej bibliografii. Zdobędzie również podstawową wiedzę w zakresie pielęgniarskich systemów klasyfikacyjnych, statystycznej analizy i obróbki danych.

ZAJĘCIA PRAKTYCZNE

Moduł ten realizowany jest w całości na uczelni.

STRATEGIE NAUCZANIA / UCZENIA SIĘ

Zgodnie z zasadami nauczania osób dorosłych, dominować powinny metody interaktywne, takich jak demonstracja komputera, osobiste ćwiczenia z komputerem, szkolenia, nauka pod kierunkiem wykładowcy z wykorzystaniem podręczników komputerowych.

OCENA WYNIKÓW

Test opanowania materiału – obsługa edytora tekstu i wyszukiwanie literatury – 100%.